

ÕðïóôÞñéîç ôçò ÅëëçíéêÞò Æëþóóáò óôï FreeBSD

Íéêüëáïò Êüêêáëçò

nickkokkalis@yahoo.co.uk

\$FreeBSD:

release/8.4.0/el_GR.ISO8859-7/articles/greek-language-support/article.xml 39632
2012-10-01 11:56:00Z gabor \$

ÐíáðíáôéêÛ Äéêáépíáôá © 2006, 2007, 2008 Íéêüëáïò Êüêêáëçò

\$FreeBSD:

release/8.4.0/el_GR.ISO8859-7/articles/greek-language-support/article.xml 39632
2012-10-01 11:56:00Z gabor \$

Ôï FreeBSD áβíáé Ýía éáðï÷ òñùíÝïí àðïíñéêÛ óýíáíñï òïò FreeBSD Foundation.
ÐïëëÝò áðÛ óéò ëÝíáéò Þ òñÛóáéò íé ïðíáð ÷ ñçóéíïðïíýíóáé áðÛ òïò éáóáóéáðóóðÝò Þ òïò
ðüëçòÝò òïò áéá íá äéáêñβïíïí óá ðñíüüíóá òïò éàññíýíóáé àðïíñéêÛ óýíáíñï. ¼ðïò áððÝò
àíðáíβæííóáé óá áððÛ òí éáβíáíí éáé áéá ùóáð áðÛ áððÝò àíüñβæáé ç ïíÛáá ÁíÛððïíçò òïò FreeBSD ùóé
áβíáé ðééáíüí íá áβíáé àðïíñéêÛ óýíáíñï, éá äáβðá Ýía áðÛ óá óýíáíñï: “TM” Þ “®”.

ÁððÛ òí éáβíáíí áβíáé ïäçáβðò áéá óéò ñðëíβóáéð ðïò ÷ ñáëÛæííóáé, þóðá íá ïðñíýíá íá äéááÛóïíá éáé íá
ànÛðïíá ÄéçíéêÛ óôï FreeBSD, ðüóí óá éáðÛóóáç éííóüéáð ùóí éáé ÷ ñçóéíïðïíýíóáð òí àñáóéêü
ðáñéáÛéëí **Xorg**.

1 ÄéóáãüãÞ

Ç ñýëíóç ôçò ððïðÞñéîç ðïò FreeBSD áéá ôçí ÄéçíéêÞ æëþóá áβíáé àñéáðÛ áýèñç, óá êÛä áðβðááí. Ìá
ó÷ áðéêÛ ëβáðò ñðëíβóáéð, ïðñíáβ íá àñÛðáé éáé íá äéááÛóáé éáíáβð óóóðÛ ÄéçíéêÛ ïá ôçí áðβóçç èüäéëïðíβçò
ISO/IEC 8859-7, ðüóí óá éáðÛóóáç éííóüéáð ùóí éáé ïÝóá áðÛ òí àñáóéêü ðáñéáÛéëí **Xorg**. Áí éáé íé ñðëíβóáéð
ðïò áóñíýíí áðïééáóóéêÛ óôï FreeBSD áβíáé áððÝò ôçò éííóüéáð, ààþ éá áíáðáñèýíí éáé áððÝò ðïò áóñíýíí éáé óá
Xorg áëêÛ éáé óéò áðëíÝñïðò áóáñíñáÝð.

Áðñý äéááÛóáðá áððÛ òí Ûñèñí éá ïÝñáðá:

- Ðïò éá àñáβðá ÄéçíéêÝò àñáíáðïíóáénÝò, ðüóí áéá ôçí éííóüéá òïò FreeBSD ùóí éáé áéá **Xorg**.
- Ððð íá ïñβóáðá íéá áíðéóðïé÷ ÷ βá ðéçéðññéíáβïò (“keymap”) óá éáðÛóóáç éííóüéáð, ç ïðíá íá áðéðñÝðáé ôçí
áéóáãüãÞ ÄéçíéêÝíý éáëíÝñï, ïá ôçí èüäéëïðíβçò ISO/IEC 8859-7.

- Ɖɔ̀ɔ̀ íá íñɔ́ààà ùòé ç ðñíèàèíéóíÝíç ãñàíàíóíòáénŨ óá èáòŨóóáós èííóúèáò èá áβíáé èŨðíéá ðíò Ý÷áé Áèèçíééíýò ÷ ãñáèðɔ́ñàð.
- Ɖɔ̀ɔ̀ íá íñɔ́ààà íéá áíðéóóíé÷βá ðèçèðñíèíáβíð (“keymap”) óá èáòŨóóáós ãñáòéèɔ́í, ç ðíðíá íá áðéóñÝðáé ðçí áéóáàùáɔ́ Áèèçíééíý èáèíÝííð, ìá ðçí èùáèèðíðçós ISO/IEC 8859-7.
- Ɖɔ̀ɔ̀ íá óðɔ́ààà ãñàíàíóíòáénÝð áéá ðí ãñáòéèù ðãñéáŨèèí ðíò FreeBSD, íé ðíðíáð èá Ý÷íòí ððíóðɔ́ñéíç ðùóí áéá UTF-8 ùóí éáé áéá ISO/IEC 8859-7 ÁèèçíééŨ.

2 ÑõèΒóáéò ãéá ÄëëçíëÛ óôçí êííóüëá ôíõ FreeBSD

Ὁδοὶ εἰσιροῦσά ἰε πῶδεῖβοάεδ ἀοῖνιγὶ αὐγὶ ὁδῶαέα. Ὅι δῆπροι ὁδῶαεὶ ἀβῖαῶαε εἰδῶ ὅτι βαεὶ δῆπροι δῶιδά, ἀπὸ ὅι ἀαγῶαῖ
 ἀεἰδοῖνιδῖεἰαῶαε ἀγῶιδά ἰα ὅι εἶγῶιδῶιδ (“shell”).

- ΝῶεἰςΒόαεὸ ἀέα ὁγι̇ ὀνι̇ε̇αι̇νέοἰΎις̇ ἀν̇αι̇ι̇α̇οἰ̇ο̇α̇ε̇ν̇Ŭ ὁϗὸ εἰ̇ι̇ο̇υ̇ε̇αὸ ε̇α̇ε̇ ι̇ε̇α̇ αἰ̇ο̇ε̇ο̇οἰ̇ε̇÷β̇α̇ ὀε̇ϗ̇ε̇ο̇νι̇ε̇τ̇α̇β̇ι̇ȯ ι̇α̇ ὀδ̇ι̇ο̇δ̇Π̇ν̇εἰς̇ ἀέα̇ Ἀ̇ε̇ϗ̇ί̇ε̇Ŭ.
- ΝῶεἰςΒόαεὸ Ὑόο̇ε̇ π̇ο̇α̇ ὀἰ̇ δ̇αν̇ε̇α̇Ŭε̇ε̇ἰ̇ ὀἰ̇ȯ ε̇α̇ϗ̇ἰ̇ȯἰ̇ȯ ι̇α̇ ὀδ̇ι̇ο̇δ̇ε̇ν̇β̇α̇ε̇ ὁγι̇ Ἀ̇ε̇ϗ̇ί̇ε̇Ṗ α̇ε̇π̇ο̇α̇.

2.1 Åëçíêþ ãñàìàòìòáëñÜ éáé áíôéóòíë÷ßá ðëçêôñíëíãßíð ãéá ôçí êííóüéá

[illegible][illegible]

```
# cd /usr/share/syscons/fonts
# fetch 'http://people.freebsd.org/~keramida/files/grfixed-8x16.fnt'
# cd /usr/share/syscons/keymaps
# fetch 'http://people.freebsd.org/~keramida/files/keramida.el-iso.kbd'
```

2.2 Αἰάñāĩōĩßçóç ôçò ÅëëçíéêÐò õðĩóòÐñéíçò óôçí êĩĩóüëá

[illegible]

```
font8x16="grfixed-8x16"
keymap="keramida.el-iso"
```

[illegible]

```
% vidcontrol -f 8x16 grfixed-8x16 < /dev/ttyv0
% kbdcontrol -l keramida.el-iso < /dev/ttyv0
```

Ἀοὸ Ὑδὲ ἰε ἀίοιε Ὑδὲ εἰα ὠιηπόιοι ἀεῖαβις ὁς οὐεῖαῖβ ὁς ἱΰά ἀνὰ ἰαοῖοῖα ἐν ὕειοῖε ἀο, ἐαε ὁς ἱΰά ἀίοεοοῖε ÷ Βά
 ὀεçêññiēiāBiō.

2.3 ÑõèìΒóǎéò ãéá ôĩ êÝëõöïò ÷ñΠóôç

[illegible][illegible]

2.3.1 ÑõèìΒóǎéò ãéá ôĩ êÝëöõïò sh(1)

Αί οι έΥέοοιό διο ÷ñçóειñðieiýiá áβiác ôi sh(1), ðñÝðác iá ÂÜειòia óoi áñ÷áβi .profile ôiö eiaáñéaóiiý iáo óéó
 áîðò ñòèiβóáéó:

```
export LANG="el_GR.ISO8859-7"
export LC_CTYPE="el_GR.ISO8859-7"
export LC_COLLATE="el_GR.ISO8859-7"
unset LC_ALL LC_MESSAGES LC_MONETARY LC_NUMERIC LC_TIME
```

2.3.2 ÑõèìΒóáéò ãéá ôĩ êÝëõöïò csh(1)

Άί οί εΰεοοιό διό ÷ ñçóειñðίεíγíα ááíáε οί csh(1), ðñÝðáε íá áÜεíοíá óóí áñ÷áßí . cshrc οίö εíááñέάοίíγ íáo óέó
 áíðö ñόεíβóάέó:

```
setenv LANG "C"
setenv LC_CTYPE "el_GR.ISO8859-7"
setenv LC_COLLATE "el_GR.ISO8859-7"
unsetenv LC_ALL LC_MESSAGES LC_MONETARY LC_NUMERIC LC_TIME
```

2.3.3 Ññèìßóåéò ãéá ôï êÝëõïïò bash

Αἱ οἱ ἐΥέσοισι διὸ ÷ ἡσούειθιέρια ἀβίαε οἱ **bash**, ὃνΥθαε ἰά αὔειοιᾶ οἶθι ἀñ÷ᾶβι .bashrc οἷθ εἰαᾶνέαοίηγ ἰαὸ οἶο
 αἱῖθὸ ἡὸεῖθὸαᾶε:

```
export LANG="el_GR.ISO8859-7"
export LC_CTYPE="el_GR.ISO8859-7"
export LC_COLLATE="el_GR.ISO8859-7"
unset LC_ALL LC_MESSAGES LC_MONETARY LC_NUMERIC LC_TIME
```

Αἰβόçò, áéáéëÛ äéá ôï **bash**, ðñÝðäé íá âÜeiõìà éäé ôéo áiPò ñõèìßóáéo óôi án÷åßì .inputrc ôiõ ëiããñéáoiíý iáo:

```
set convert-meta Off
set input-meta On
set output-meta On
```

3 Nõèìßóáèò ãéá ÅëëçíéêÛ óôi ãñáóéeêü ðañéâÛëëíí Xorg

Όα δει οδιςεεοιΥία ανάοεευ δανέαÜεειι ανάαοβαδ οα FreeBSD ααοβαειοαε οδις δεαδουηια **Xorg**. Ιε ηεειβοαεδ αεα οδιοοΠηις Αεεεεηι οα Xorg αβιαε αιδιαερ βαεαδ ια αδδΥδ διο ÷ηςοειηδιεαβ οι δανέαÜεειι Xorg εαε οα Üεεα UNIX οοοοΠιαοά (δ.÷. οα GNU/Linux).

Άν÷έεÛ, δñÝδαέ íá ññεíβαόα όι δññεάÛεεñí Xorg Ýόόé πόόα íá íáεéíÛ όύόóÛ—άεùíç έάé ÷ ùñβó ÅεεçέέεÛ. Άέά
 δεçñíοíñβαό ό÷:άόέéÛ íá όέό δñπόάό άόόÝό ññεíβαόέδ, äáβόä όí áíόβόίε÷:í έäöÛέάéí όóí Åã÷:άέñβäéí όíö
 FreeBSD (http://www.FreeBSD.org/doc/el_GR.ISO8859-7/books/handbook/x11.html).

Áοιγ εαδαοΥηναόα ία ηοεìΒοαόα όα δΥήοά άεά ία ίαεέíÜ öì άηάοεέü δάηέαÜεεíí Xorg, öηÝδαέ ία öìδρεάδΠοάόα όεό δαηάεÜöü άηάηÝδ όöí άñ÷άβì /etc/x11/xorg.conf:

```
Section "InputDevice"
    Identifier "Keyboard1"
    Driver "kbd"
    Option "XkbRules" "xorg"
    Option "XkbModel" "pc105"
    Option "XkbLayout" "us,el"
    Option "XkbOptions" "grp:alt_shift_toggle"
EndSection
```

Áí óðī āñ÷āßī /etc/X11/xorg.conf òðÛñ÷ǎé Þǻç Ýía ôÝôīēī òīÞīá, ìðīñāßôā íá òñīðīðīēÞóáôā ôī òðÛñ÷īī òīÞīá.
 ×ñçóéīīðīēÞóáôā ôīī ÷āñǎéòÞñǎ “#” ǎéá íá ó÷ǎēÛôáôā üðīēǎð āñāñÝò āā èÝēǎôā íá ēñáðÞóáôā áðú ôī āñ÷éēū
 “InputDevice”.

Όχι!Βυθός: Άάίρεϋ, δδϋη÷ιρι οτδϋϋ÷έοιρι άγρ άέαοττᾶδϋϋϋϋ "InputDevice" οιπιδάδ άά Υίά οδϋϋέοιΥίτ
 ᾶη÷ᾶβτ /etc/X11/xorg.conf: Υίά άέα οτ δᾶτᾶέτᾶέοιΥίτ δϋϋέοτᾶϋᾶέτ έέ Υίά άέα οτ δᾶτᾶέτᾶέοιΥίτ δτᾶδβέέ.
 Δᾶτᾶι÷τᾶ ρά εϋτᾶδά ᾶδτᾶέδ οᾶτᾶδτᾶέτᾶάέδ Υ÷ᾶδά έάδϋ ρᾶ οοτ οιπιδά οτ τᾶτᾶί άίάδΥᾶέ οτ δϋϋέοτᾶϋᾶέτ (ᾶδδϋ
 ϋάτᾶίᾶέ οτ "Identifier "Keyboard1" δᾶᾶᾶδϋϋ).

Iâ oéo ñõèiBoáoéo ðiō Ý ÷ ðiōiã èÜiáé uò òpñá áái Ý ÷ áé áíáñãñðñéçèáß ðèPñuò ç ÅëëçíéèP òðñóòPññéç. Óóì FreeBSD
 èÜèã ðñuãñáñiã, áéuiã éáé òñ ðãñéÁÜëëñ Xorg ðiō ÷ ñçóéññðñéçíiã, áíáñðÜóáé áðñi oéo òñÝ ÷ ðiōáo ñõèiBoáoéo
 “locale”, áéá íá ñÝñáé óá ôé ãèpóóá ãñðéãýñiã.

Íé ðñīēāēīñēōīÝíāð ñðēīßōāēð locale òðīōðçñßæīōī iuñi òçī áēóāāuāß ēāē áíŬāñuóç ēāēīÝñō óā ÁāāēēēŬ, īðuōā ðñÝðāē íá āēēŬæīōīā óēð ñðēīßōāēð áððÝð áēá íá īðñāß òī ðāñēāŬēēīí Xorg íá āīōēÝðāē òùóðŬ íā òçī Áēēçīēēß āēßōóá.

Ἀέα ἀδοῦι οἱτι ευαῖ δαῖναιἀνὸνδιεῖγῖα οἱ ἀν÷αβῖ . xinitrc ὁοῖ εῖῖαῖνέαόου ἰαδ. Δεῖ ὁῶεἰἄνεῖἸῖα ἐὰ δῖἸῖαε ἰὰ
 δῖοῖεῖῖοῖα ὁεδ δαῖνἄεῖῖου ἀῖανῖῖδ ὁᾶ ἀδου:

```
export LANG="el_GR.ISO8859-7"
export LC_CTYPE="el_GR.ISO8859-7"
export LC_COLLATE="el_GR.ISO8859-7"
```

Ðñēī īāēēīPōāōā īā ÷ñçōēīīñēāBōā ōā ×, āāāāēūēāBōā āðBōçð uōē Ý÷āōā ōēð ōuōōÝð ñōēīBōāēð locale ōōī
 ēÝēōōīð ōāð. ōōē ēā āðrōýāāōā ðēēāīŪ ðñīāēPīāōā āðāēēūīēçð Æēēçīēēpī ōā ēŪðīēāð āōāñīrāÝð. ĀāBōā ōçī āīuðçōā
 ÑōēīBōāēð āēā ōī ēÝēōōīð ÷ñBōðç.

Ἰὰ ἀσὸΥὸ οὐὸ πὸεἰΒόἀέδ, οἱ δᾶñέᾶÜëëῖ Xorg ἐᾶ ἱᾶέῖŦ ἰᾶ οἱ οὐὸοῦ “process environment” ᾶῆᾶ ἰᾶ ὀðῖόðçñΒæᾶῆ ὀçῖ ἈëççῖéêP ᾶëβόᾶ.

ΔιέεΎδ άόάνιιΎδ θιό όνΎ ÷ ιοί όά δάνέαΎέει Xorg ιδιιιΎί ίά ηόειέόόιΎί ιηβειίόάδ ίέα όάέηΎ άδύ “X11 resources”. ΆόόΎ όά “resources” άβίάέ, άάίέέΎ, αάόάΎνέα άδύ όειΎδ όçδ ιιηόβδ:

```
%ίίίίResource: Όέίβ όιό resource
```

Ιέ όειΎδ άόόΎδ ιηβειίόάέ όοι άη÷άβι .Xresources όιό έιαάνέαόιΎί ίαδ.

Άέα όι **XTerm** έάέ άίόβόδιέ÷άδ άόάνιιΎδ όάνιáόέειΎ, ιδιιιΎί ίά ηόειέόόάβ ç άνιιáόιόάέηΎ Ύόόέ πόόά ίά ÷ ηçόέιιδιέάβόάέ ίέα ίά Άέέçίέέβ όδιόόΠηίç, ιηβειίόάδ όέό δάνέαΎόου όειΎδ όοι άη÷άβι .Xresources:

```
XTerm*font: -misc-fixed-medium-r-normal--14-130-75-75-c-70-iso8859-7
```

Όçίáβύόç: ίάόΎ άδύ άέέάΎδ όοι άη÷άβι .Xresources, άά ÷ ηάέΎαάόάέ άδάίάέέβίçόç όιό δάνέαΎέειιόό Xorg. Άνέάβ άδέΎ ίά όνΎιιόιá όçί άίόίέβ:

```
% xrb -merge ~/.Xresources
```

4 ΆέέçίέέΎδ άνιιáόιόάέηΎδ άέα όι δάνέαΎέει Xorg

Όι δάνέαΎέει Xorg Ύñ÷άόάέ ίά Ύίá άάόέέü όύιει άνιιáόιόάέηι όά ιιηόβ “bitmap”. ΙάνέέΎδ άδύ άόόΎδ Ύ÷ιόι όδιόόΠηίç άέέçίέέβι, άβόά άέα όçί έüάέέιδιβçόç ISO/IEC 8859-7, άβόά άέα όçί έüάέέιδιβçόç ISO/IEC 10646 (Universal Character Set). Ιέ άάόέέΎδ bitmap άνιιáόιόάέηΎδ θιό άέάίΎιιόάέ ίά όι Xorg Ύ÷ιόι όοι όΎέιό άδύ όι üñΎ όιόδ όçί έüάέέιδιβçόç, ιδύόά ιδιιιΎί ίά όέό άñάβόά άύέιέά ίά όι άñάέάβι xlsfonts(1). Άέα ίά άάβόά, άέα δάνΎάάέιá, θιεΎδ άάόέέΎδ άνιιáόιόάέηΎδ όδιόόçñβειόι όçί έüάέέιδιβçόç ISO/IEC 8859-7 ιδιιιΎί ίά ÷ ηçόέιιδιέβόάόά όçί άίόίέβ:

```
% xlsfonts | fgrep -i iso8859-7
```

Άίόβόδιέ÷ά, άέα ίά άñάβόά θιεΎδ άνιιáόιόάέηΎδ όδιόόçñβειόι όçί έüάέέιδιβçόç ISO/IEC 10646, ιδύόά ιδιιιΎί ίά ÷ ηçόέιιδιέçειΎί άέα όçί άδάέέιιέόç έάέιΎιι ίά έüάέέιδιβçόç UTF-8, ιδιιιΎί ίά ÷ ηçόέιιδιέβόάόά όçί άίόίέβ:

```
% xlsfonts | fgrep -i iso10646
```

Άέüιç δάνέόόüόñάδ άνιιáόιόάέηΎδ ίά όδιόόΠηίç άέα άδάέέιιέόç Άέέçίέέβι ÷ άñάέόΠñιι ιδιιιΎί ίά άñάβόά όόç όέέειάβ όüι Ports. Ç έάόçāñβá x11-fonts δάνέΎ÷άέ όόέειΎδ άνιιáόιόάέηι üδύδ ιέ δάνέαΎόου:

- x11-fonts/bitstream-vera
- x11-fonts/dejavu
- x11-fonts/liberation-fonts-ttf
- x11-fonts/urwfonts-ttf
- x11-fonts/webfonts

¼έάδ άόόΎδ ιέ άνιιáόιόάέηΎδ άβίάέ όά ιιηόβ TrueType®. ίόέ άái Ύ÷ιόι όιόδ δάνέιñέόιΎδ ίάΎΎέιόδ θιό Ύ÷ιόι ιέ άάόέέΎδ, bitmap άνιιáόιόάέηΎδ, έάέ ιδιιιΎί ίά άδάέέιιέόιόι ΆέέçίέέΎδ ÷ άñάέόΠñάδ ό÷άüüι όά ιδιέιäβδιόά ιΎάάέιό, ίά άñέάόΎ έέάñδιέçόέέΎ άδιόάέΎόιáόá.

Αί ÷ ης όείηδίαόά εΰδieri άδύ όά άçiiöéeP δαηέαΰέειόά αηάάόβάδ άέα Xorg, üðùδ όi **GNOME** P όi **KDE**, ié TrueType αηάηάόiόάένΰδ άδύ άόδΰδ όέδ όόέηάΰδ άάέδέρηiόi δΰηά δieiý όçi δieiüδçά άδάέέüiέόçδ όά üέάδ όέδ άόάηηάΰδ όiό δαηέαΰέειόiό αηάάόβάδ. İδύόά όβάiόηά άίβæάέ όiη έüδi iά όέδ äüέéiΰόάόä.

5 ÑõèìΒóǎéò ãéá ÄëëçíéêÛ óǎ äéÛöïñǎò ǎöǎñïïǎÝò.

Àéá íá áéááÜæøíà éæé íá añÜøíøíà ISO/IEC 8859-7 ÅëçíééÜ íà øíí åðâíâñååóðP éæíÝííø editors/emacs éå ðñÝðæé íá ðñíøéÝóíøíà øøí .emacs øíø éíååñéåóííý íåð øéð åíðð ñøèíðóåðð:

```
(setq unibyte-display-via-language-environment t)
(if (< emacs-major-version 22)
    (set-language-environment "Greek"))
(set-terminal-coding-system 'greek-iso-8bit)
(set-input-mode (car (current-input-mode))
                (nth 1 (current-input-mode))
                0)
```

[illegible]

```
set gfs=fixedgr
```

[illegible]

```
set charset="greek"
set send_charset="US-ASCII:ISO-8859-1:ISO-8859-7:UTF-8"
```